

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXIV (28)
Štev. (No.) 3

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
16. januarja 1975

Naši bratje ob mejah

Naš narod je v velikih zgodovinskih pretresih, ki jih je skupno s svojimi sosedi doživljal, imel vedno malo sreče in veliko težav, ki so se včasih zdele nepremagljive.

V stari Avstriji smo bili stoletja dolgo državljani druge vrste, katerim so Habsburžani naložili vse dolžnosti, — morali smo plačevati davke in delati tlako, smeli smo se zanje junaško boriti —, a pravice, ki gredo narodu nam niso priznali. Če jih je kdo zahteval, je postal sovražnik domovine in vladarja. Razkosano je bilo naše ozemlje na pet, šest dežela in smo morali biti ubogljivi „podložniki“ in nič več.

Ob koncu prve svetovne vojne so evropski narodi druge vrste, ki so z nami vred delili enako usodo, dočakali izpolnitev svojih želja. Slovencem se niso izpolnile. Kot poštenjaki smo zaupali v pravico, v narodovo voljo, v pogodbe in obljube; toda tisti, ki so pri mirovnih pogodbah določali meje bodoči Evropi in razlagali pomen mednarodnih pogodb, so nas prezrli. Večji del našega narodnega ozemlja, ki se je združil s Hrvti in Srbi v novi državi, so naši močnejši bratje nemalokrat imeli bolj za v vojni pribojevanj plen, kot pa za enakovredne brate. Skoro tretjina našega naroda je ostala izven jugoslovanskih meja: v Avstriji, Italiji, na Madžarskem, kjer so jim novi gospodari dali ob vsaki priliki vedeti, da so vsekakor neznatna in brezpravna manjšina in so na vse načine, zlepa in zgrda hoteli, da to nadležno skupino tujega jezika in mišljenja, čimprej izbrišejo s površja svojih zemlj.

Ni jim uspelo, pa bi jim, če bi se bila druga svetovna vojna končala v njihovem smislu. Še nam zveme v spominu besede norega germanskega diktatorja: „Naredite mi to deželo zopet nemško.“ Doživljali smo na lastni koži prodiranje laške dvatisočetne kulture v našo zemljo in kako so nas „za vedno“ vključili pod varno okrilje rimske volkulje. Naši osvobodilci so vojno zgubili, a se je spet dogodilo nekaj, kar se menda lahko dogodi le našemu narodu: kose našega narodnega telesa so spet sekali in jih dodelili kakor plačilo našim premaganim trinogom od večeraj. Naša Koroška, del lepe goriske zemlje, Trst in njega okolica so še vedno pod tujčovo oblastjo. Mednarodne in državne pogodbe so sicer priznale našim ljudem, ki so ostali pod tujimi gospodari osnovne pravice za njihov narodni razvoj, a resnica je pokazala, da vlade, katerim te pogodbe nalagajo tovrstne dolžnosti, vse store, da se jim izognejo in kadar se jim le ne morejo, jih skušajo izvedeniti z nedoločenimi obljubami in odlašanjem v nedoglednost, misleč, da bodo na ta način utrudili sliščiča, ki kliče po pravici.

Eno je gotovo: Ne premagana Italija, ne premagana Avstrija nista pripravljeni sprijazniti se z dejstvom, da žive na njihovem ozemlju Slovenci. Naj imata ti deželi kakršnokoli vlado, od skrajne desnice do skrajne leve, vsaka je edina v tem, da je treba čim prej likvidirati nadležno vprašanje narodnih manjšin, zlasti ko gre za tako „malenkost“ kot smo v njihovih očeh mi Slovenci.

Prepričani smo, da bi se bilo leta 1945 vprašanje našega narodnega ozemlja rešilo v našo popolno zadoščenje, če bi nas bil takrat na mednarodnem pozorišču zastopal državnik, kateremu bi bila borba za narodne pravice mnogo bolj važna, kakor pa strankarsko taktični vidiki. Pa ga ni bilo! Naši sosede se tega zavedajo, zato si upajo vedno bolj grobo kršiti prevzete obveznosti do naše manjšine. Zadnje čase so postali že prav izovalni. Lahko se začeli proglašati cono B za svojo last, Avstriji dovolijo celo majhne „revolucije“ svojih ljudi, če se na slovenski zemlji pojavi slovenski krajevni napis s tisoč let starim slovenskim imenom, ali poleg nemškega besedila na uradnem žigu še slovensko.

Celo jugoslovanska vlada se je pre-

MILIJARDNI KREDIT IN NJEGOVE POSLEDICE

JUGOSLAVIJA PRED KONKURZOM

V Zapadni Nemčiji je v zadnjem času tako med ekonomisti kakor tudi med politiki in časopisnimi komentatorji veliko debate o milijardnem posojilu Titovi Jugoslaviji, ki ga je dobila od Nemčije.

Začetki razgovorov za podelitev tega posojila segajo v leto 1972. Decembra meseca istega leta pa je nemški parlament odobril prvo kvoto posojila v znesku 300.000.000 DM. Ta kvota je bila izplačana v naglici, še predno je bila javnost dobro obveščena. V smislu prvotnih pogajanj naj bi bil ta ogromni kredit vsaj do polovice v blagu v okviru nemške gospodarske razvojne politike. Glede tega pa ni prišlo do soglasja z jugoslovansko vlado, ki je kljub temu dobila izplačanih 300.000.000 DM.

Ko so začele govorice o nadaljnjem kreditu Jugoslaviji v znesku 700.000.000 DM, je bilo to večkrat uradno demantirano, četudi sta delegaciji obeh vlad že določili višino kredita. 27. februarja 1974 je Zvezna vlada pooblastila svojega ministra Epplerja, da vodi pogajanja o nadaljnjem kreditu 700.000.000 DM. Eppler je gledal na problem precej skeptično in je branil svoje stališče, da posojilo ne sme biti brezpogojno. Kot poročajo časopisi pa je bil Eppler nekako izigran, ker je njegov zastopnik Bahr že prej, to je v jeseni leta 1973, ko je začasno zastopal Epplerja, ki je bil na uradnem potovanju v Indiji, napravil dogovor z jugoslovanskimi delegati glede višine posojila. Eppler je zaradi tega pozneje odstopil kot minister, ker niso bili upoštevani njegovi pogledi glede višine in uporabe posojila. Ob lanskem junijskem obisku Tita v Bonnu je bilo objavljeno, da je ta dosegel posojilo nadaljnjih 700.000.000 DM. Razgovori delegacij obeh vlad so se nadaljevali in ker je prevladalo stališče Jugoslavije, ki je odklanjala kontrolo posojila, je iz vsega tega nastala prava afer. Tako je npr. Frankfurter Allgemeine Zeitung z dne 10. decembra 1974 objavil obširen članek od svojega dopisnika iz Bonna, pod naslovom „Dvomiiv kredit“ in podnaslovom „Tudi drugi del milijardnega posojila Beogradu brez možnosti kontrole o uporabi?“

Dopisnik pravi v uvodu: „V torek, 10. decembra bo podpisan v Beogradu dogovor predstavnikov nemške in ju-

goslovanske vlade o drugem delu milijardnega posojila. S tem pade zavesa v drami, ki je skozi tri leta držala odgovorne činitelje v veliki napetosti. Ne samo bajna vsota milijardnega posojila DM ampak tudi vse kar je spremljalo pogajanja je imelo odmev v burnih debatah v zveznem parlamentu in je privedlo do ostre kritike nemške javnosti.“

Podpis pogodbe je sprožil tudi najrazličnejše komentarje. Nekateri, celo nemški komentatorji se sprašujejo, kako je mogoče, da so v vladi Zapadne Nemčije naivneži, ki nasledajo komunističnim državam. Mnogi pa so v svojih komentarjih postavili to milijardno posojilo v okvir gospodarskega in političnega stanja Jugoslavije. Pri tem ugotavljajo, da je Jugoslavija pred gospodarskim konkurzom. Navajajo številke kot dokaz, da je Jugoslavija bila že brez tega posojila ena najbolj zadolženih držav na svetu. Saj znašajo njeni dolgovi nad 5 milijard dolarjev. Celo francoski list Le Monde, ki je Titovi Jugoslaviji naklonjen, ugotavlja, da je Jugoslavija dosegla rekordno 30 odstotno inflacijo in da njena trgovska bilanca izkazuje 700.000.000 dolarjev deficita. Drugi ugotavljajo, da je Titovo samoupravljanje doseglo največji polom od vseh eksperimentov v sklopu komunističnih držav. Kažejo na več kot milijon jugoslovanskih delavcev, ki opravljajo težja dela v kapitalističnih državah zahodne Evrope. Poleg tega naj bi bilo v Jugoslaviji še nad pol milijona brezposelnih, ki brezupno iščejo dela in ga ne morejo dobiti. Mnogi zagovarjajo tudi stališče ministra Epplerja, da so s tako ogromnim posojilom prezadoleni jugoslovanski državni hudo prizadete druge države v razvoju, ker bi bila potrebna pravičnejša razdelitev tega kredita.

Poleg tega, da je več kot dvomljivo, da bi s tem milijardnim posojilom Titova Jugoslavija izboljšala svoje gospodarske razmere je podelitev tega posojila v komentarjih opazovalcev in strokovnjakov prikazala jugoslovansko gospodarstvo v tako porazni obliki, kakor še nidar doslej. Iz tega se vidi, da je ne le politična, ampak tudi gospodarska zapuščina Tita vse prej kot razveseljiva za njegove naslednike in dediče.

Molčijo na neprijetne ugotovitve ruskega generala

Na letošnjih proslavah 30-letnice nasilne polastitve oblasti v Jugoslaviji, bo nedvomno veliko govora tudi v tem, kako so Titovi partizani pregnali Nemce in „osvobodili“ narode Jugoslavije. Pri tem bodo dogodke prikazovali z najbolj fantastičnimi lažmi ali pa bodo z molkom prešli vse kar bi njihove „zmage“ postavilo v pravo luč.

Zgodovinsko dejstvo je, da oktobra 1944 Nemcev niso pregnali iz Beograda Titovi partizani, ampak sovjetska vojska. To je čisto brezobzirno napisal v glasilu sovjetske vojske „Krasnaja

zvezda“ sam namestnik sovjetskega vojnega ministra armijski general Tolubko ob 30-letnici padca Beograda. V svojem članku je poudaril, da Titovi partizani niso bili sposobni pregnati okupatorjev in je zato Tito prosil Stalina, da so sovjetske čete vkorakale v Jugoslavijo. General Tolubko je še posebno naglasil zasluge bolgarske armade pri „osvoboditvi“ Jugoslavije.

Jugoslovanski komunistični tisk doslej na to ni reagiral, ampak vztrajno molči, na nič kaj prijetno ugotavljanje resnice sovjetskega generala.

podporo, in ga puste poginiti, če ni, je vsaka pomoč dvomljiva.

Narobe pregovor, da tam domovina, kjer nam gre dobro, ima nekaj na sebi. Ali se zavedamo, kako porazno vpliva na koroškega Slovenca prihod žena in deklet iz „bogate“ Gorenjske na sezonsko delo v Avstriji, kjer kot čistilke hotelskih hodnikov in kopalnic zaslužijo več kot doma? Ali, kadar vidijo milijone zdravih rok, ki hiteč za boljšim kruhom in udobnejšim življenjem gredo delat tujcu, ki ga je pred tremi desetletji preganjal, izseljeval, streljal kot talca, pošiljal v koncentracijska taborišča in prisilno na fronte? Sedaj mu pa ponosno lomi kos boljšega kruha, kot mu ga more dati lastna „notranje urejena“ domovina.

Bog daj, da bi kljub vsemu temu klic v obrambo naših bratov na Koroškem in v Primorju le nekaj zalegel. KK.

Que se abran las puertas de la comprensión

Recientemente el papa Paulo VI dirigió un mensaje a los diplomáticos extranjeros acreditados ante la Santa Sede, en el cual exhortó a luchar por la paz. En los párrafos más destacados del documento expresa el Pontífice:

“La Santa Sede, vosotros lo sabéis bien, nunca se ha manifestado entusiasta de la fórmula del equilibrio del terror como medio para salvaguardar la paz. Sin desconocer las ventajas prácticas, aunque en principio negativas, que dicha fórmula puede ofrecer temporalmente, tal fórmula ha parecido estar desligada del fundamento moral, único fundamento sobre el que puede prosperar la paz: demasiado costosa, sí, por la continua competición para igualarse y superarse en cuestión de fuerzas y de armamentos; demasiado dispendiosa, decimos, de medios y de energías que deberían, al contrario, dedicarse a otras finalidades bien distintas, de bienestar y de progreso para todos los pueblos; deseducadora para los pensamientos de concordia y de mutuo entendimiento; finalmente, escudo demasiado frágil contra el surgir de las tentaciones de predominio y de atropello que, precisamente por las justificadas reacciones de defensa que provocan o, a veces, por el peligro de un cálculo errado en prevenir sus temidas manifestaciones en desventaja propia, se hallan en el origen de tantas situaciones de tensión y de conflicto...”

“Nuestra palabra es, por tanto, de aprobación para cuantos ya están actuando en tal sentido. Más de una vez hemos tenido ocasión de decirlo directamente, en los encuentros que nos ha sido dado tener incluso recientemente con algunos de estos artifices de paz. Es también de aliento a no desanimarse frente a las dificultades, sino a multiplicar los esfuerzos, con indomable empeño, con tenacidad, con lucidez y prudencia, manteniendo siempre la fidelidad a las razones humanas de la justicia, fundamento de toda paz verdadera y sólida...”

“Que se abran también las puertas de la comprensión y del corazón dentro de las naciones en particular, allá donde situaciones conflictivas o de tensión siguen creando desórdenes con frecuencia incluso sangrientos, y represalias no menos graves, agitaciones y pesadas represiones”.

Bližnji vzhod v slepi ulici

NEVARNOST NOVEGA SPOPADA

Položaj na Bližnjem vzhodu postaja zaradi arabskih zahtev in organiziranja proti Izraelu tako nevaren, da je papež Pavel VI. smatral za potrebno v nagovoru na diplomatska zastopstva pri Vatikanu direktno omeniti razmere na Bližnjem vzhodu in opozoriti na nevarnost vojaškega spopada na tem področju, ne samo za narode, ki tam živijo, temveč za ves svet.

Položaj se je še bolj zapletel, ko je ameriški predsednik Ford ponovno potrdil Kissingerjevo grožnjo, da bo svobodni svet prisiljen nastopiti s silo na Bližnjem vzhodu, če bo ugotovil, da je v nevarnosti njegov industrijski obstoj. Na drugi strani pa so arabski šejki ponovili svojo grožnjo, da bodo pogнали petrolejske vrelce v zrak, če bi industrijske države proti njim nastopile s silo.

Toda naj se položaj zapleta tako ali tako opazovalci razvoja na Bližnjem vzhodu skoro enoglasno ugotavljajo, da postajajo Arabci vedno bolj vznemirljivi zaradi negotovosti izida njihovega spopada z Izraelom, ki pa ga smatrajo za neizogibnega. Prav tako bi Arabci radi ta spopad čim prej izvedli, da bodo vedeli, kako daleč se lahko spustijo v svojih gospodarskih načrtih, ki se jim kopičijo v glavah obenem s kopičenjem milijard petrodolarjev.

Arabski so, ujeti v mrežo svojega zgodovinskega razvoja, medsebojnih sporov in dogovorov ter orientalske čustvenosti, odločeni vzeti Izraelu nazaj vse ozemlje, ki ga je zasedel v oktobrski vojni leta 1967, pa naj to stane njihove narode kolikor hoče. Večina arabskih vodij je prepričana, da bo nova vojna izbruhnila, če letos ne bo s pogajanjem z Izraelom možno najti izhoda iz sedanjega stanja.

Nekateri Arabci pričakujejo, da se bo Kissingerju posrečilo prisiliti Izrael, da bo pristal na učinkovita pogajanja in se umaknil z zavzetega področja „Rusi nam lahko dajo orožje, toda samo ZDA nam more dati rešitev“, je nedavno izjavil egiptčanski diktator Sadat, kar da je tudi mnenje večine Arabcev. Ker se svetovna podpora Izraela polagoma razblinja zaradi strahu zlasti Zahodne Evrope in Japonske pred novo petrolejsko blokado, Arabci smatrajo ZDA za edino izraelsko oporo in zato odločilno za bodoči razvoj na tem področju. V drugi polovici 1975 bo ameriška predvolilna predsedniška politika imobilizirala Kissingerja in drsenje nasproti vojni se bo začelo, menijo v arabskih prestolnicah. Nekateri napovedujejo, da se bo spopad na sirijskem bojišču začel že letošnjo pomlad. Dobro poučeni krogi v Kairu in Da-

masku ugotavljajo, da egiptčanska vojska, ki ji primanjkuje važen vojni material ter sirijska vojska, ki je še vedno premalo izurjena v rabi moderne sovjetskega orožja, v tem pogledu za več let zaostajata za izraelsko obo-rožitvijo in izurjenostjo. Kljub temu menijo, tako v Kairu kakor v Damasku, da je spopad z Izraelom, bodisi iz obupa ali pa z namenom, da bi povzročili svetovni pritisk na judovsko državo, edini nujen izhod iz sedanjega stanja. Zlasti sirijska vojska zahteva čim prejšnji spopad z Izraelom.

Toda v zameno za Izraelov umik z ozemlja, ki ga je okupiral leta 1967 — Sinaj, Gaza, Zahodna obala Jordana in višave Golan — Egipt in Sirija dejansko ne nudita Izraelu absolutne varnosti.

Vladni krogi v Kairu in Damasku izjavljajo, da bi Egipt in Sirija pristali na neke vrste premirje z Izraelom in demilitarizirali področje v Sinaju in na višavah Golan. Vzhodni Jeruzalem in del Zahodne obale Jordana bi prišla pod arabsko civilno upravo, z mednarodno garancijo pa bi bilo možno zagotoviti vsem svoboden dostop na ti področji. Egipt in Sirija bi pristali na takšno garancijo s strani ZDA in ZS SR, so-predsednici ženevske mirovne konference, na kateri bi nato sklenili končni sporazum.

Ko bi Zahodno obalo Jordana in Gazo prepustili Arabcem, bi bila tam ustanovljena nova Palestinska država pod nadzorstvom Palestinske osvobodilne fronte, ki jo vodi Arafat. To teroristično organizacijo so Arabci že priznali kot „edinega zakonitega predstavnika palestinskega ljudstva in katerega koli osvobojenega palestinskega ozemlja.“

V arabskih prestolnicah so prepričani, da so Izrael potisnili v slepo ulico, iz katere nima več varnega in mirnega izhoda. Če bo Izrael hotel obdržati zasedena področja, mu napovedujejo brezkončno vrsto vojnih spopadov. Če Izrael pristane na meje pred oktobrsko vojno leta 1967, bo manj varen, kakor je sedaj. Egipt in Sirija v svojih ponudbah Izraelu namreč ne zagotavljata, da potem ne bi znova začela z novimi izsiljevanji in nastopi proti izraelskim mejam. Prav tako arabski vodje ne dajejo prepričljivih zagotovil, da se nova Palestinska država na Zahodni obali Jordana in v Gazi ne bi spremenila v novo arabsko oporišče za nastope proti Izraelu. Jordanski funkcionarji so itak prepričani, da bi bila nova Palestinska država gospodarsko nezmogljiva obstoja in bi morala razširiti meje na Izraelov ali celo na jordanski račun.

PREGANJANJE CERKVE NA PORTUGALSKEM

KOMUNISTI BI RADI UNIČILI FATIMO

Sedanja levičarska vlada na Portugalskem napoveduje „prve resnično svobodne volitve na Portugalskem v zadnjih 48 letih“ za letošnji marec. Dasi tako domače prebivalstvo kakor zunanji opazovalci vedo, da je geslo „resnično svobodno“ samo geslo, ker je vlada storila vse, da bi onemogočila nelevičarskim skupinam uspeh na napovedanih parlamentarnih volitvah, vendar nekateri upajo, da bo morda možno vsaj preprečiti, da bi se Portugal spremenil v evropski Čile. Med te, ki to upajo, spada tudi portugalska Cerkev.

Dasi je portugalska Cerkev uradno proglasila „politično nevtralnost“, je glavni tajnik portugalske škofovske konference škof Falcão nedavno objavil, „se kristjani ne smejo vključiti v stranke, ki zagovarjajo ideologijo, nasprotno evangeliju in njegovemu duhu.“

Najhujši nasprotnik portugalske Cerkve je, kakor povsod drugod, komunistična partija. Da bi deloma paralizirala odločen nastop Cerkve proti partiji, je v svoj volilni program vključila „načelo verske svobode.“ Šef portugalske kompartije Alvaro Cunhal se zlasti trudi, da bi spodnesel fatimski čudež iz leta 1917, ko je Mati božja opozorila svet pred nevarnostjo razširitve sovjetskega komunizma, če se ne bo svet sprepobnil. Fatimo portugalska kompartija smatra za svoj glavni cilj napada v volilni kampanji, če bi pa prišla na oblast, pa bi prepovedala romanja v Fatimo, če ne bi bila turisti-

čen doprinos v napol prazne vladne blagajne. Vse levičarske skupine v državi, med njimi zlasti kompartija, so bile vznemirjene, ko je neka turistična agencija za romanja konec lanskega leta natisnila propagandni letak, na katerem je bila Fatima označena kot bel oteček na rdeči Portugalski.

Že sedaj je ves katoliški tisk na Portugalskem pod strogim vladnim nadzorom ter je sedanji predsednik Vasco Gonçalves zagrozil, da bo „nastopil proti reakcionarnemu tisku v portugalskih provinciah.“ Sedanje portugalske levičarske oblasti preganjajo katoliški tisk tako, da ga za najmanjši „prestop“ kaznujejo z denarnimi kaznimi ali pa posamezne časopise in revije začasno ustavijo. Nedavno je oblast prepovedala izhajanje za 60 dni nekemu katoliškemu tedniku, ker je objavil članka z naslovi „Srp in kladivo — nevarna simbola“ in „Znebimo se komunizma.“

Portugalska Cerkev nima svojega dnevnika. Desničarski dnevnik Novidades je prenehal izhajati lanskega aprila ter se Cerkev doslej ni posrečilo organizirati novega dnevnika. Cerkev na Portugalskem je v primerjavi s Cerkvijo v Zahodni Evropi revna. Tudi število duhovnikov na Portugalskem je presenetljivo majhno: 4300 svetnih duhovnikov, 2500 redovnikov ter 7000 redovnic v deželi, ki ima 9 milijonov prebivalcev. Ima pa Cerkev močno zaslombo predvsem v kmečkem prebivalstvu, zlasti v severnih provinciah.

Kaj čaka sovjetske satelite?

Zanimivo napoved je dal XIII. plenarni Poljske komunistične partije, ki se je vršil prejšnji mesec v Varšavi kot uvod v proslavo 30-letnice prevzema oblasti na Poljskem. Tu se je govorilo o tem, kaj se obeta Poljski v bodočnosti, recimo leta 1990, če bo ostala v zvezi z Moskvijo. Doslej so govorili o „socialistični bodočnosti“, zdaj se govori že določeno o „komunistični bodočnosti“ na Poljskem. To se pravi, da gre tam pot v bodočnost po isti smeri, kakor v Sovjetski zvezi.

Na tem XIII. plenumu se je govorilo, da bo kmalu sledila „bolj intenzivna oblika kolektivnega gospodarstva“, kajti „do leta 1990 mora izginiti individualno obdelovanje zemlje na kmetih.“ To se pravi: kmeta kot takega ne bo več. Tako kot v Sovjetski zvezi bodo samo še kolektivna podjetja kot so kolhozi in solhozi. Izginile bodo tudi drobne obrtniške privatne delavnice. Ostalo bo samo še eno samo — državno gospodarstvo.

Kljub temu bo postajala vedno tesnejša „zveza držav“ socialističnega ustroja. Kakšno bo tako „tesnejše sodelovanje“, je razvidno iz članka, ki ga je 13. decembra 1974 priobčila moskovska Pravda, uradni organ sovjetske vlade. Ta članek predvideva, da bo že „leta 2000 nastopilo zlitje vseh socialističnih držav v eno celost.“ To se pravi, da bodo Sovjeti do l. 2000 „pogoltnili“ vse pol-svobodne države za železno zaveso. In tedaj se bo zgodilo to, kar vidimo danes v Litvi, v Kazakstanu in drugod. Npr. v Rigi, prejšnji prestolnici Litve, se že zdaj večinoma govori rusko. Da se okrepi tako obvladovanje, se neustavno „goji“ mešanje narodnosti; tako je npr. v Kazakstanu zdaj že 48% ljudi, ki so prišli iz evropske strani Sovjetske zveze. V taki mešanici postaja občevalni jezik — ruski, kar seveda zelo pospešuje rusifikacijo cele pokrajine takojimenovalne „samostojne republike“.

O tem pišejo poljski listi, ki doda-

Mednarodni teden

ZA NOVO LETO so „delavci in študentje“ v Kairu uprizorili velike demonstracije proti Sadatovi vladi, češ da je predana korupciji, da zapravlja državno premoženje in da je kriva vedno nižje življenjske ravni v državi. Sadat je proti izrednikom poslal policijo, ki je zaprla nad 120 razgrajev, med njimi vodje demonstracije. Uradna egipčanska agencija je nato objavila, da „so bile demonstracije inspirirane od komunistov“, ki jih v Egiptu preganjajo.

SEVERNOAMERIŠKA NASA bo v kratkem poslala na Mars dva kemična laboratorija „Viking“, ki bosta predvidoma 4. julija prihodnjega leta pristala na Marsovem površju in poslala na Zemljo podatke o razmerah na rdečem planetu. En „Viking“ bo pristal na ravnini Chryse, drugi pa na robu severnega polarnega pasu.

URUGVAJSKA VLADA je izpustila na svobodo šefa urugvajske kompartije Rodneya Arismendija pod pogojem da se izseli iz države. Arismendi je iz Montevidea odletel k svojim gospodarjem v Moskvo.

AVTOMOBILSKE NESREČE v ZS SR, zlasti v Moskvi, so lansko leto narasle za 85,5% v primerjavi z letom 1973. Vzrok je zvečana avtomobilska proizvodnja v ZSSR, dasi je še vedno ena najnižjih v tkim. industrijskih državah. V Moskvi, ki ima 7,5 milijonov ljudi, je samo 250.000 avtomobilov vseh vrst, od tovornjakov do zasebnih avtov. Moskovski šoferji so med najslabšimi na svetu, poroča UP ter dodaja, da so avtomobili v Moskvi kakor „ruska rula na kolesih“ za pešce, ki hočejo prekorčiti ulico.

PORTUGALSKI MINISTER SOARES je iz Moskve priletel na obisk v Bukarešto, od tam pa v Beograd, kjer se je sestel s komunističnim diktatorjem Titom. Soares je obiskal skoro vse tkim. socialistične države, v Lizboni pa so objavili, da bo Portugal vzpostavil redne diplomatske stike tudi s Kitajsko.

SOVJETSKI TEDNIK Literarna Gazeta, glasilo sovjetske Pisateljske zveze, je zapisala, da „v ZDA državljane spreminjajo v robote“, ker da „ameriški zdravniki montirajo v možgane ameriških državljanov elektronske čadajnike, da lahko CIA kontrolira njihove misli. V ZSSR,“ piše tednik, „naši zdravniki niti sanjajo ne o takih grozodejstvih.“ Ubogi Rusi, s kakšnimi fantazijami jih pita sovjetska KP!

jajo vero, da se kaj takega, kar se „načrtno“ obeta po XIII. plenumu, morda le ne bo zgodilo. In če pride kdaj Slovenija pod „tesnejšo“ sovjetsko sfero, ali se ji obeta kaj drugega?

„Skoraj vedno se zgodi, da zato, ker bi radi živeli v miru s samim seboj, prevlečemo z računi in sistemi našo nemoč in slabost: tako zadovoljimo tisto polovico nas samih, ki je, da tako rečemo, gledavka ostale polovice.“

Francoski pisatelj Benjamin Constant (1767—1830)

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Dogodki v preteklem tednu in nekatere govornice zadnjih dni nedvomno kažejo, da se politični razvoj v Argentini bliža neki točki, na kateri se bo preusmerila dosedanja slika političnih sil. Razvoj gre v smislu dejstva, katerega smo obravnavali v uvodnem članku zadnje številke našega lista, in sicer vedno bolj rastočo politično moč delavskih organizacij, in to v peronističnem gibanju samem, kot tudi v vladi.

Konflikt, ki se v teh dneh preučuje na vseh mogočih področjih, je sprožil zvezni poslanec Stecco, podpredsednik peronističnega poslanskega bloka in zastopnik sindikalne peronistične veje. Ta je zahteval, spričo bližnjih volitev za spremembo predsedništva poslanske zbornice, da mesto prvega podpredsednika pripade kakemu poslancu iz sindikalnih vrst. Za razumevanje razburjenja, ki je spričo tega nastalo, naj malo razložimo ozadje problema.

Argentinska parlamentarna tradicija je narekovala, da predsedništvo zbornice pripada večinski stranki, prvo podpredsedništvo prvi manjšinski stranki, drugo podpredsedništvo pa drugi manjšinski stranki. To tradicijo je peronizem prelomil aprila 1973, ob nastopu sedanjega parlamenta, ko je obe podpredsedništvu (spričo popolne večine, ki jo ima v obeh zbornicah), izročil predstavnikom strank svoje justicialistične frakcije, in sicer prvo podpredsedništvo ljudskim demokristjanom (poslanec dr. Bu-

SAUDIJEVA ARABIJA je od ZDA kupila za 650 milijonov dolarjev modernega orožja in letal. Saudijeva Arabija tekmuje z Iranom za nadvlado na področju Perzijskega zaliva. Iranski šah Pahlevi se je nedavno mudil v Kairu, da bi vzpostavil z Egiptom ravnotežje v arabskem svetu.

DVA TERORISTA sta na pariškem letališču Orly izstrelila sovjetsko bazuko proti izraelskemu letalu linije El Al, a sta ga zgrešila in zadela jugoslovansko potniško letalo linije JAT. Smrtnih žrtev ni bilo, ker je bilo jugoslovansko letalo prazno. Potniki so ga zapustili nekaj minut prej. Zanimivo: sovjetska bazuka je uničila Titovo letalo! Ker teroristov policija ni ujela, nekateri celo menijo, da je bil napad morda namenjen jugoslovanske letalu. Agencije dodajajo, da ima „tudi sedanji beograjski režim veliko sovražnikov.“

sacca) drugo podpredsedništvo konservativcem. Frondizijeve desarrrollisti (MID) pa so se sami odrekli kakršnikoli funkciji. Isto je bilo v senatni zbornici, kjer je prvo podpredsedništvo zasedel demokristjan dr. José Antonio Allende, ki je spričo odstopitve namestnega predsednika za časa junjske krize 1973 zasedel to mesto in bil kot namestni predsednik potrjen za dobo 1974.

Sedaj, po zahtevi poslanca Stecca, naj bi se tudi to ravnotežje ukinilo, in naj bi parlamentarne funkcije bile monopol peronistične stranke in njenih posameznih vej. Ali je težko trditi da, če bi sindikalisti uspeli v poslanski zbornici, ne bi tudi hoteli doseči isto v senatu? A razvoj se je zasukal po svoje. Demokristjan dr. Busacca je takoj predstavil svojo ostavko predsedniku zbornice dr. Lastiriju (ki bi lahko rekel, da predstavlja politično vejo peronizma). Ta je ostavko seveda zavrnil. Istočasno so predstavniki vseh strank justicialistične fronte, kakor tudi nekaterih opozicijskih strank ostro kritizirali zahteve poslanca Stecca. V izjavah je bilo tudi govora o „sindikalni birokraciji“. Zaradi nastalega škandala je vsaj zaenkrat položaj v zbornici ostal kot doslej.

A nekateri opazovalci si razlagajo sindikalno zahtevo še v drugem smislu. Delavski zastopniki so sploh nezadovoljni z deležem, ki ga imajo v parlamentu. Nezadovoljni so z mesti, ki jih zasedajo predstavniki neperonističnih strank povezanih v fronti, češ, da niso ta mesta sorazmerna z glasovi, ki jih te stranke imajo. Sindikalisti naj bi, tako trdijo opazovalci, sploh zahtevali razid justicialistične fronte, češ, da peronizem lahko enako zmaga brez zaveznikov. To seveda nikakor ne gre v račun politični veji peronizma, ki dela take račune s kvalitativnega, ne s kvantitativnega zornega kota. Kaj malo taktično bi bilo, da bi peronizem odpodil iz fronte svoje politične zaveznike, čeprav bi z njimi zgubil le manjše število glasov. Še manj prijetno bi bilo, če bi ti glasovi, čeprav maloštevilni, našli svojo strujo v kaki drugi fronti (morda z radikali?), kjer bi lahko peronizmu odjedli marsikatero parlamentarno mesto in okrnili njegovo absolutno večino. Ni namreč skrivnost, da levice že pripravljajo novo povezavo, in tak povezava lahko postane nevarna zlasti, če se porodi na sredini.

V takem položaju pa je kaj zanimiva govorica o bližnjih volitvah v provinci Misiones. Tam sta pred časom v letalski nesreči umrli guverner in podguverner, in je vlado odtlej vodil predsednik poslanske zbornice. Sedaj naj bi zvezna vlada intervenirala provinco in za mesec april sklicala volitve za guvernerja in podguvernerja. Zanimivo ob tem je, da bo peronizem tam baje nastopil samostojno, brez povezave z ostalimi strankami iz fronte. Do nedavnega je bil namen misijonskega peronizma, da bi bil kandidat za guvernerja peronist, za podguvernerja pa predstavnik zavezniških strank justicialistične fronte, verjetno kak Frondizijev desarrrollist. Ali bo poseg peronistične veje iz centralne preprečil ta razkol, je vprašanje bližnje bodočnosti. Vsekakor bo razvoj v Misiones in poznejše volitve tam barometer v marsikaterem smislu o tem, kako se bo sukala v bodoče argentinska politika na tem področju.

Na sindikalnem polju pa je tudi pretekli teden bil poln novic. Kot smo že v zadnji številki omenili, so sindikati zaprosili za čim hitrejšo povišanje plač. V ta namen naj bi se paritetne komisije sestale že januarja. Iz vladnih krogov je nato izšla novica, da to nikakor ni mogoče; delovanje komisij naj bi bilo preloženo na marec in povišanje plač naj bi stopile v veljavo šele junija. Nezadovoljstvo, ki je nastalo v sindikalnih vrstah, je prisililo vlado, da je spremenila svoje stališče. Sam minister za delo, Ricardo Otero je po povratku s svojega potovanja po atlantskem predelu, zagotovil, da bodo paritetne komisije sklicane še ta mesec. Opazivalci si to razlagajo kot nov dokaz sindikalne moči.

Spomini kardinala Mindszentija

DELO, JEČA, IZGNANSTVO IN POZABA

Trpljenje Cerkve in njenih predstavnikov in vernikov pod komunističnimi režimi je bilo že mnogokrat opisano v člankih in knjigah. Razne taktike rdečih oblastnikov, kako bi uničili vero v ljudeh, so bile razkrinkane, prav kakor vse trpljenje tistih, ki niso hoteli za nobeno ceno odstopiti od svojega verskega prepričanja in izvajanja. Procesi, ječe, mučenja, to je svetu znano, bolj znano pa zlasti narodom kot je naš slovenski, ki na lastni koži nosi zapisane udarce, ki jih je Cerkev in vernemu slovenskemu človeku zadal komunistični bič.

Sedaj pa je izšel nov dokument, opis življenja človeka, kateremu sta bila vera in narod prvo, in ki je zaradi tega svojega prepričanja moral prehoditi ves križev pot priganjanja, mučenja, izgnanstva in osamljenosti. To so spomini madžarskega primasa kardinala Mindszentija, ki tiho živi in trpi v avstrijski prestolnici na Dunaju. Pot kardinala Mindszentija je našim bralcem znana. Kako ga je leta 1947 komunistični režim postavil na zatožno klop, kako je trpel ječo in mučenje od madžarskega upora leta 1956, ko je za kratke dni prišel na svobodo, nato samoizgnanstvo na ameriškem poslaništvu v Budimpešti, končno njegova pot v Rim, naselitev na Dunaju, in njegova odstranitev z vodstva madžarske Cerkve. A to ni predmet današnjega opisa. Omejimo se le na knjigo njegovih spominov, ki je

pred kratkim izšla, in je že prevedena v več jezikov.

Od madžarske vasice do dunajske prestolnice

Kardinal Mindszenty je zaključil pisanje svojih spominov prav na velikonočni ponedeljek lanskega leta. Pisani so v zelo preprostem in enostavnem tonu, brez literarnih pretenzij, in so zgodba človeka, ki se je rodil pred 82. leti v neki madžarski vasi. Zgodba opisuje celotno Mindszentijevo življenje, od začetkov, ko je bil še nepoznan, preko njegovega javnega nastopanja in usodnih let za Madžarsko, pa do grenke sedanje osamelosti. Dogodki katere opisuje, različno govorijo in pričajo sami po sebi.

Knjiga je obenem zgodba človeka in duhovnika, je pa tudi zgodba vseh, vernih ali ne, ki so se kjerkoli borili za svobodo. Mindszenty piše v prvi osebi, opisuje dogodke in brez pridržkov obsoja zlo. Govori v svojstvu človeka, ki poseduje trdnost prepričanja, v svojstvu cerkvenega dostojanstvenika, ki se nikoli ni postavil na stran močevce proti malemu človeku. Ne obžaluje svojih dejanj, nasprotno s ponosom ugotavlja, da je vedno sledil navodilom svoje vesti, do zadnjih posledic, ter se boril proti tiraniji, ki je zasluževala njegovo domovino.

Sramežljivo opisuje dogodke o mučenju, katerega žrtev je bil s strani mad-

žarske policije. Z vso točnostjo in diskretnostjo navaja izmenjavno korespondence s papežom Pavlom VI., prav kakor tudi, da je njemu poslal rokopis svojih spominov, na kar je papež odgovoril pohvalno in s prepričanjem, da „toliko trpljenje ne more biti prazno pred božjimi očmi,“ pa tudi, da se je bati represalij budimpeškega komunističnega režima, ki bi še bolj sramotil in obrekoval kardinala, pa tudi „kaznoval vso madžarsko Cerkev.“ V knjigi Mindszenty tudi navaja odgovor, ki ga je poslal v Rim: „Na komunistično sramotnjo sem navajen.“ Kar se pa tiče represalij proti Cerkvi, kardinal navaja, da „polstoletna zgodovina boljše vizma dokazuje, da Cerkev ne more izvajati pravih gest v upanju, da bi režim v zameno opustil versko preganjanje. To preganjanje je v sami naravi in v notranjem ustroju ideologije. Niti poveljna pravoslavna ruska Cerkev se ni rešila: preganjanja so bila v časih nasprotja in v časih sožitja. Madžarski primer je enak. Edini rezultat blestečih pogajanj je bila uporaba teh v propagandni prid komunizma.“

Popolno izgnanstvo

Ko opisuje zadnje dogodke po odhodu iz Madžarske, obisku v Rimu pri papežu in odhodu na Dunaj, Mindszenty opisuje tudi kako je prišlo do njegove odstranitve z mesta madžarskega primasa. Kardinal piše, da „iz vsega kar je potem sledilo, mora sklepati, z vso možnostjo, da papež ni mogel več prestajati bombardiranja s strani budimpeškega režima. 1. novembra 1973 me-

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — V sklopu koncertov „Ljubljanski umetniki v Ljubljani“ se je 9. decembra predstavil v mali dvorani Slovenske filharmonije „Ljubljanski pihalni trio“ v zasedbi Fedja Rupel — flauta, Igor Karlin — klarinet in Vlado Černe — fagot. Kombinacija teh treh instrumentov nima dosti originalne literature, čeprav zasedba daje dokaj široko možnost glasbenega izražanja. Izvajalci, ki goje svojo zvrst muziciranja že vrsto let, so izbrali za koncert dela Couperina, Mozarta, Beethovna in edino originalno domače delo: Štuhčev Divertimento. Izvedba del je po mnenju kritikov pokazala prav virtuozno sposobnost izvajalcev.

LJUBLJANA — V veliki dvorani Slovenske filharmonije je orkester Slovenske filharmonije pod taktirko poljskega dirigenta Stanislava Wislackega odlično izvedel v ciklu obomajnkinih koncertov Beethovnovi Četrto in Tretjo simfonijo, za uvod pa so predstavili še domače delo: Škerlotove „Kontraste v petih stavkih.“ Kritiki je zelo pohvalili izvedbo in pripomnili, da je poudaritev Beethovnovi Sedme simfonije pred nekaj tedni pod istim dirigentom bila veliko slabša kot to pot izvedba Četrte in Tretje.

VELENJE — V tem rudarskem mestu je klub likovnikov Saleške doline pripravil razstavo svojih članov. Dela je razstavljalo sredi decembra 15 likovnikov, ki so sicer redno zaposleni v najrazličnejših poklicih. Med likovniki je samo eden akademski slikar, ki je tudi zaposlen kot profesor na srednji šoli Razstavljalec je bilo 15, del pa je bilo 32. Med temi deli je Danilo Toraj pokazal 6 v bakru tolčenih relief, Milojko Kumer pa sedem kipov v lesu.

LJUBLJANA — Društvo simultanih in konsekvativnih prevajalcev Slovenije, ki mu predseduje Božena Zakrajšek, je 12. decembra na tiskovni konferenci sporočilo, kakšne zadrege spremljajo ta poklic v Sloveniji pa tudi drugod po svetu. Navzgoji prevajalci so poudarili, da je njihovo delo sicer dobro plačano, da pa je simultano prevajanje prav tako težavno in naporno delo kot konsekvativno. Največ dela imajo prevajalci, po lastnih skušnjah, v juniju, septembru in oktobru.

LJUBLJANA — Državna založba Slovenije je izdala štiri zvezke izbranih komedij francoskega dramatika Moliereja z esejem Jožeta Brejca-Javorškega o Moliereju. Gre sicer za izbrano delo Moliereja, ne za izdajo vsega, kar je Moliere napisal. Objavljenih je 23 komedij, med katerimi je pet del prvič prevedenih v slovenski jezik. Od triindvajsetih del je 18 del prevedel Jože Vidmar, ostalih pet prevodov pa so delo

Otona Župančiča, Janka Modra in Jožeta Brejca-Javorškega.

ANKARAN — V turistični sezoni je v Ankaranu izredna gneča; saj se tam stekajo ceste iz Ljubljane, Kopra, Trsta. Da bi olajšali gibanje motornih vozil v tej dobi, je sedaj v Ankaranu eno največjih gradbišč na Primorskem. Gradijo namreč vrsto nadvozov in podvozov, s katerimi bodo skušali rešiti prometno gnečo v turistični sezoni.

LJUBLJANA — Ljubljancani so se pred tremi leti „prostovoljno“ odločili na referendum za samoprisepevek za gradnjo vrtec in šol. V veliki predvolilni propagandi so na dolgo in široko objubljali, da bodo o stanju tega denarja podrobno poročali. Pa je do javnosti prišlo kaj malo podatkov o tem. Pred kratkim so skopo sporočili, da ima sklad 70 milijard dinarjev, za katere pa ne ve, kje in kdaj jih bo uporabil. Eden izmed vzrokov za neuporabo denarja je ta, da urbanisti niso izdelali načrtov, kje naj bi novi vrtni in šole stale. List „Mladina“ je v zvezi s tem upravnemu odboru sklada postavil konkretna vprašanja: Koliko je bilo od teh 70 milijard zbranih s samoprisepevom, kako je odbor s tem denarjem upravljal, kakšni so realni načrti gradnje, kdo je kriv, da se za točno določen namen zbrana sredstva ne izkoriščajo, kdo je kriv za zakasnitve in kdo je nadzorni organ...

LJUBLJANA — Slovenska skupščina je 11. decembra sprejela predlog zakona o „sodiščih združenega dela.“ Teh sodišč bo deset: v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju, Ptuj, Novem mestu, Novi Gorici, Krškem, Postojni in Murski Soboti. Sodišča bodo začela delovati 1. februarja, sodniki pa bodo mogli biti tudi pravniki brez pravosodnega izpita. Vendar bodo morali ta izpit naknadno napraviti vsaj v teku dveh let. Po tem roku pa bo sodnikom brez izpita funkcija prenehala.

ANHOVO — Cementarna Saloni v Anhovem je že začela z gradnjo stavb za povečanje proizvodnje cementa. Toda 11. decembra se je — k sreči ponoči — zrušila obočna streha nove proizvodne dvorane, ki jo je gradilo podjetje Primorje. Na tleh je 20x60 metrov strehe; materialne škode je bilo za 250.000 dinarjev, človeških žrtev pa ni.

LJUBLJANA — V decembru so praznovali v Sloveniji 30-letnico „Nove statistične službe.“ Med deli, ki jih je ta služba opravila takoj po vojni in so bila tajna, spadajo popis krajev in naselij, popis industrijskih in gradbenih podjetij, popis zadrug in šol ter popis letine. Popis prebivalstva so izvedli leta 1947 (brez Primorske), leta 1953 je bil drugi popis in leta 1971

Mladinska počitniška šola

Počitniška kolonija Zedinjena Slovenije v Počitniškem domu dr. Hanželiča v kordobskih hribih bi se morala pravilno imenovati Mladinska počitniška šola. Iz leta v leto je namreč vedno bolj vidno, da ni bivanje v koloniji namenjeno zgolj počitniškemu razvedrilu, ampak ima zlasti vzgojne namene. Te počitnice združujejo torej prijetno s koristnim — po latinskem izreku „dulce cum utili.“ Poleg rednega kopanja, izletov, telovadbe, iger in drugih razvedril so na dnevnem redu tudi dnevna sv. maša, z globokimi vzgojnimi govori dr. Hanželiča, kratki razgovori z mladino, skiptične slike, branje in poslušanje povesti, nastopi, pisanje pism in domačih nalog, risanje, ročna dela itd.

Letos je bilo v počitniški koloniji rekordno število slovenske mladine: 40 dečkov in 53 deklic. Večina je bila iz Velikega Buenos Airesa (zastopane so bile vse slovenske šole); trije otroci so iz Bariloča, eden iz Brazila in eden iz Córdobe. Okoli 30 dečkov in deklic pa ni bilo mogoče sprejeti v kolonijo zaradi pomanjkanja prostora v Počitniškem domu.

Vodstvo kolonije so sestavljali: ga. Marjana Marnova in g. Franc Vitrih (ki je imel na skrbi zlasti zdravje mladine), katerima so bili v pomoč gospodične Miriam Jereb, Ivanka Makovec, Lučka Pavšer, Anica Rode in Emi Urbančič ter gg. Gregor Batagelj, Pavle Fajdiga ml. in Peter Pavšer.

Lepo je uspelo tekmovalje v petek, 3. januarja. Starejša mladina je tekmovala, kdo bo napisal najboljšo nalogo z naslovom „Odkritje zlatega rudnika v Doloresu,“ mlajši pa so tekmovali v risanju. Uspeh teh tekmovalj je bil iz-

SLOVENC I P O S V E T U

AVSTRALIJA — Sydney

V Sydneyu živi lepa skupina naših rojakov, ki imajo svoje slovensko društvo in gradijo svoj skupni dom. Poročali smo že o njih in o njihovem delu. Danes pa omenimo, da je to društvo tudi izdajalo svoj list „Novice“, ki je od časa do časa, skozi dobo štirih let, obveščalo rojake o delovanju društva. Sedaj pa bodo te Novice prenehale, a le v prid bolj obširne povezave. Zveza slovenskih društev v Avstraliji je namreč sklenila, da bi društva, ki so zastopana v Zvezi, ne izdajala vsaka svojega glasila, marveč skupno glasilo. Tako izdajanje bo cenejše za vse; poleg tega pa bo bolj povezovalo rojake iz posameznih skupin. Nov skupni časopis jih bo seznanjal z delom vseh društev. Trdneje bodo povezani, lahko si bodo tudi pomagali. Skupni list, ki bo začel izhajati z letošnjim letom se bo imenoval „Vestnik“ in ga bodo urejali in izdajali v Melbourne. Novemu listu želimo na pot mnogo uspehov.

Sydneyske Novice pa v svoji zadnji številki obširno poročajo o gradnji doma. Iz poročila predsednika društva Dušana Lajovica je razvidno, da celotno delo lepo napreduje. Celoten kompleks vsebuje Dom s teraso, prostor za parkiranje, balinišči, plavalna bazena s pritklinami, oblačilnice, prhe ter igrišča za otroke. Za celotno zgradbo je bilo v zadnji fazi uporabljenih 55 tisoč komadov opeke. Za balinišče sta bili dograjeni dve stezi, pa sta v načrtu še dve drugi. Sredi decembra pa je bil dograjen plavalni bazen, tako da se rojaki za avstralsko poletje že lahko kopljejo v lastnem bazenu.

Društvo si prizadeva, da bi bilo res središče in dom vseh rojakov. Tako tudi ni pozabilo slovenskih upokoencev in bolnikov, ki so večkrat najbolj osamljeni. Zanje je priredilo v nedeljo, 22. decembra brezplačno božično kosilo. Bil je seveda tudi organiziran brezplačen prevoz, da starejši in bolni niso imeli težav z dohodom. Res lepa gesta, ki za služi pohvalo in posnemanje.

Tudi jubileje praznujejo v Avstraliji. Pred kratkim sta doživela svojo 50-letnico izseljeniki duhovnik in urednik „Misli“ p. Bazil Valentin iz Melbourne, pa Dušan Lajovic, predsednik Slovenskega društva Sydney. Obema naše iskrene čestitke!

tretji; ob tej priliki so popisali tudi stanovanja. Seveda pa se poleg Zavoda za statistiko s to stroko ukvarja še „Služba družbenega knjigovodstva“ ministrstvo za notranje zadeve ter za pravosodje, zavod za zaposlovanje, zavod za zdravstveno varstvo, skupnosti zdravstvenega, invalidskega in pokojninskega zavarovanja.

redno lep. Pobudo za te tekme je dal pisatelj Zorko Simčič, ki je objubil za zmagovalca 3 kg bariološke čokolade (lahko jo pošlje na naslov Zedinjena Slovenije). Zvečer istega dne je bila razstava risb, nato pa sprehod po Sloveniji s pomočjo diapozitivov. — Naslednjega dne pa je mladina poslušala na trak posneto opereto „Miklavž prihaja“ in si ogledala diapozitive iz misijonskega delovanja misijonske zdravnice dr. Janje Žužek.

Posebej moram omeniti misijonsko tombolo, ki jo je mladina z velikim navdušenjem tudi letos (prvič se je vršila lansko leto) pripravila v Počitniškem domu v ponedeljek, 6. januarja popoldne. Dobitke so darovali prijatelji naše mladine. Glavni dobitek je bil gramofonska plošča, ki jo je daroval dr. Haneilč. Tega je zadela Eva Smersu, ki je takoj darovala 1000 pesov za namene te tombole. Čisti dobiček tombole je znašal okoli 100.000.— pesov, ki bo izročeni misijonarki dr. Janji Žužek za otroke v njeni bolnišnici v Afriki.

Za mladino je bilo veliko doživetje vzpon na goro Uritorco (1950 m), ki je najvišji vrh na tem predelu kordobskih hribov. Vzpona se je udeležilo 53 fantov in deklet in prav vsi so dosegli vrh. Po povratku je bilo veselje in navdušenje tako veliko, da bi najraje že prihodnji dan ponovili ta izlet.

Naj omenimo še kres v četrtek, 9. januarja. V jasni poletni noči se je divjal ogenj visoko proti nebu. Okoli njega pa je rajalo in prepevalo sto fan-

KANADA

Zadnje mesece je življenje Slovencev v Kanadi precej razgibano. Po vseh župnijah in skupinah se vršijo razne priprave, razvija se šola, pa prireditve in razna druga dela.

V TORONTO je v obeh farah precej vrveža. V župniji Marije Pomagaj se je pričela novembra in bo trajala do aprila priprava na birmo. Tečaja se udeležuje 56 dečkov in deklic, starih nad deset let. Tukaj je tudi 8. decembra sv. Miklavž obiskal otroke in jih obdaril. Pa tudi drugače je mnogo življenja: poseben odbor npr. je pripravil zajtrk v prid zavoda Svete družine v Gorici. Zajtrke organizirajo tudi druge skupine: skavti, folklorna skupina Nagelj, itd. Skavtom je itak vsako leto posvečena tretja nedelja v adventu. Tudi letos je bila, in sicer 15. decembra.

Izredno delovanje je tudi v župniji Brezmadežne zlasti v adventu. Župnija na je obiskala in se v njej mudi za kakšne tri mesece, skupina študentov misijonskega zavoda iz Slovenske vasi v Argentini. Fantje so bili sprejeti že na letališču, ter živijo sedaj pri raznih družinah v župniji. Takoj po prihodu je bila zanje najprej maša v cerkvi Brezmadežne, med katero sta brala berilo študenta Branko Jan in Tone Kolkaj. — Letni občni zbor župnijskih hranilnic in posojilnic „Slovenija“, kot ima sedaj novo ime, je bil tudi pred kratkim. Poročila odbornikov so pokazala, da ta denarna ustanova dobro deluje in da ima vsako leto več denarnega obtoka. — Seveda ni mogel izostati sv. Miklavž, ki je 8. decembra obiskal faro v spremstvu številnih angelcev. Obdaroval je mnogo otrok, pa tudi dušne pastirje, učitelje in učiteljice slovenske šole.

Tudi v MONTREALU slovenska šola dobro deluje. Čeprav je v začetku bolj slabo izgledalo, ima vendar letos še več otrok kot lani. Začeli so tudi s folklornimi plesi. Gospa Marija Swiben iz Cap de Madeleine prihaja vsako soboto iz 75 milj oddaljenega kraja in poučuje dve skupini, šolske otroke in starejšo mladino. Mladina je navdušena in rada prihaja k tem vajam. Imeli so že en nastop in sicer za miklavževanje. — V nedeljo 3. decembra so imeli rojaki v Montrealu dopolnilne volitve v cerkveni odbor. Zamenjali so tretjino odbornikov. Novi odborniki so: Balažič Ivan, Kotnjek Ivan, Kustec Jože, Magyar Jože, Novan Ivan in Tibaut Matija. Od 21. do 24. decembra pa je bila za vse rojake duhovna obnova, kot priprava na Božič.

PORAVNAJTE ZAOSTALO NAROČNINO!

tov in deklet. Najbolj pogumni so proti koncu skakali čez ogenj ob navdušenem odobravanju vseh prisotnih. Še pred kresovanjem pa je gđc. Ivanka Makovec pokazala nad 70 lepih diapozitivov iz svojega lanskega potovanja po Sloveniji.

Na predvečer odhoda domov pa je bil v dvorani Počitniškega doma poslovilni večer s petjem in šaljivimi točkami, na katerem se je vodstvo kolonije zahvalilo dr. Hanželiču, ki je pripravil tako lep prostor za počitnice slovenske mladine.

Ob sklepu tega poročila ne smemo pozabiti na kuharice, ki so pod spretnim vodstvom gospe Oberžanove pripravljale in delile mladini tečno in izdatno domačo hrano. Gotovo imajo velik del zasluge za zadovoljni in veseli potek življenja v Počitniški koloniji, ki jo je tudi letos z vso skrbnostjo organizirala Zedinjena Slovenija.

R. Smersu

PISMO UDELEŽENCEV

Iz počitniške kolonije je uredništvo prejelo pristrčno pismo, iz katerega je razvidno kako lepo so se otroci imeli na počitnicah, in kako so uživali lepote narave in prijetnost počitniškega doma. V pismu otroci tudi izražajo svojo hvaležnost Zedinjeni Sloveniji, ki je kolonijo organizirala, pa dr. Hanželiču, ki je dal na razpolago počitniški dom.

Sledi nato seznam udeležencev kolonije, ki je sledeč:

NOVA ŠTEVILKA GLASILA „DRUŽBE ZA SLOVENSKE ŠTUDIJE“ V NEW YORKU

Izšla je tretja številka glasila „Družbe za slovenske študije“ v New Yorku, *The Society for Slovene Studies Newsletter*, ki prinaša bogato gradivo o delovanju svojih članov v Združenih državah. Iz zanimivega gradiva omenjamo zlasti dve poročili: Carole Rogel, profesorica zgodovine na Ohio State University, poroča o pripravah na drugo zborovanje „Družbe“, ki bo v maju 1975 v Clevelandu; na zborovanju bosta obravnavani dve temi: *Slovenci in Amerika*, in *Slovenci in drugi Slovani*. William W. Derbyshire, slavist z Rutgers University, ki je pred nedavnim prevedel Rajka Nahtigala „Slovenske jezike“ v angleščino, je objavil, da sta bila na zborovanju Ameriške zveze učiteljev slovenskih in vzhodnoevropskih jezikov, ki je bilo v decembru 1974 v New Yorku, na sporedu dve temi iz slovenskega jezikoslovja. V poročilu o zborovanju „Družbe“ v Milwaukeeju, ki je bilo v maju 1974, so tiskani avtorski povzetki predavanj o raziskovalnih možnostih v Sloveniji na področjih etnografije (Irene Winner), sociologije (Theodore Buila), geografije (David E. Kromm), in zgodovine (Rudolf M. Susel). Posebne pozornosti so vredna tudi opozorila na raziskovalno delo, nove publikacije, in na zadnje javne nastope družbenih članov o slovenskih problemih v ameriških in mednarodnih forumih.

Kakor je znano, je namen „Družbe za slovenske študije“ povezovati ameriške znanstvenike, ki se zanimajo za slovenske probleme in posredovati angleško govorečemu svetu znanstveno informacijo v slovenističnih strokah. Predsednik „Družbe“ je dr. Rado L. Lenček, profesor slovenskih jezikov na Kolumbijski univerzi v New Yorku.

Novo številko glasila „Družbe za slovenske študije“ je mogoče naročiti na sedežu „Družbe“. Naslov. Society for Slovene Studies, Institute on East Central Europe (room 1232), Columbia University, 420 West 118th Street, New York, N. Y. 10027.

Po športnem svetu

V SANTIAGO, ČILE, je čilska teniška reprezentanca, ki so jo sestavljali Patricio Cornejo, Jaime Fillol in Jaime Pinto Bravo premagala Brazilsko ekipo s 4:1 in si osvojila prvo mesto v južnoameriški coni za Davisov pokal. Čile se bo sedaj pomeril z zmagovalcem v severnoameriški coni. Brazilci so pred tem izločili Argentino s 3:2.

V BEOGRADU je vaterpolsko moštvo Partizana 9. decembra v finalni tekmi premagalo budimpeštansko ekipo OSC s 6:2 in postalo že petič prvak Evrope v tej športni panogi.

Belec Marija, Beltram Alenka, Beltram Magda, Beltram Milena, Beltram Verica, Bidovec Bernarda, Bohine Silveca, Breznikar Vera, Češarek Cvetka, Češarek Lučka, Gelb Karina, Groznik Lučka, Heller Dorica, Horvat Mirjam, Javoršek Marija, Javoršek Veronika, Jereb Lučka, Jerman Janika, Krajnik Bernardka, Kremžar Lučka, Kremžar Kristina, Lipušček Andreja, Loboda Irenka, Loboda Tinka, Lukančič Marta, Malalan Marjanca, Malovrh Danica, Malovrh Metka, Malovrh Karla, Malovrh Sandra, Markovič Nežka, Mikelj Veronika, Oblak Magdalena, Oblak Mirjam, Osterc Marjana, Osterc Marta, Papež Andreja, Poznič Lučka, Poznič Marjanca, Rant Irenka, Selan Adrijana, Slabe Metka, Snoj Jože, Urbančič Nuška, Vitrih Monika, Vombergar Fani, Zorko Sonja, Zorc Marija, Makovec Lučka, Kalin Angelika, Kristof Tinka, Smersu Eva, Ahlin Ivan, Arko Klemen, Arko Tomaž, Belec Pavlek, Beltram Ivan, Beltram Jožko, Bohinc Danijel, Heller Artur, Jan Jožko, Javoršek Tinček, Kavčič Štefan, Kavčič Marko, Kovič Franci, Kovič Janez, Križnik Andrej, Kurnik Jože, Malovrh Tone, Marinčič Janez, Mikelj Marcel Mikelj Marijan, Oblak Tonček, Peternej Janez, Selan Andrej, Selan Karel, Selan Marko, Selan Tinko, Slabe Janko, Snoj Jože, Škulj Marko, Trpin Marko, Urbančič Marjan, Vitrih Tomaž, Vombergar Jožko, Zorko Marko, Zupane Danijel, Zupane Gabrijel, Martelanc Martin, Šeme Marko, Kristof Andrej, Ravnik Matjaž.

40 dečkov in 53 deklic. Skupno: 93 otrok.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
 Director: Tone Mizerit
 Redacción y Administración:
 Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
 T. F. 69-9503
 Argentina
 Uredniški odbor:
 Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
 dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
 in Tone Mizerit

FRANQUEO PAGADO
 Concesión N° 5775
 TARIFA REDUCIDA
 Concesión N° 382
 Registro Nacional de la Propiedad
 Intelectual N° 2.233.341

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1975
 za Argentino \$ 240.— (24.000), pri pošiljanju po pošti \$ 250.— (25.000); ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 18 USA dol.; za Evropo 21 USA dol. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 15 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213.

„Doživeli smo čudež tehnike! Proti vsem pričakovanjem, mimo prizadevanj vseh stanovalcev in brez vsake pomoči je po dveh letih naše dvigalo spet začelo delati!“

V nedeljo, 26. januarja 1975, na Pristavi v Moronu vsakoletna

DRUŽABNA PRIREDITEV REVIE „DUHOVNO ŽIVLJENJE“

SPORED:

- ob 11.30 sv. maša za žive in rajne dobrotnike revije, ki že 42. leto izhaja v Argentini, nato kosilo po izbiri.
- popoldne do večera bogat srečelov z okrog 500 lepimi dobroti; nagradno žrebanje, ki ga bodo deležni vsi tisti, ki bodo do večera poravnali naročnino za leto 1975; podelitev nagrad desetim otrokom (po žrebu), ki so lansko leto pisali v „Božje stezice“; ves čas prijetno razvedrilo na senčni Pristavi in solidna postrežba.

ROJAKI! Z UDELEŽBO BOMO MORALNO IN GMOTNO PODPRILI NAŠ VERSKI TISK, KI JE NAJ-MOČNEJŠA VEZ MED NAMI! — LEPO VABLJENI!

Za dobro voljo

Babica pripoveduje otrokom zgodbo in konča: „In potem je vse tako bogato obrodilo, da so nastopili hudi časi.“

Prvi občan drugemu o tretjem, ki nese zavoj šolskih knjig iz knjigarne: „Ta je moral kaj poveriti, ker tako brez skrbi kupuje šolske knjige!“

Dr. Franc Knavs
odvetnik

Tucumán 1455, 9. nadstropje, E
 Buenos Aires

T. E. 45-0320

Uradne ure vsak dan od 17 do 20
 Izven urnika po dogovoru po telef.

Ko je bil vsega sit, je pa še umrl od lakote.

Pametni odnehajo, neumni jih pa potem tiranizirajo.

Žena možu: „Imamo fižol na delavski način, to je, brez mesa!“

Psi, ki lajajo, ne grizejo. Ljudje, ki govorijo, ne delajo.

Kaj bo na PUSTNO NEDELJO v Našem domu v San Justu?

ZA SVETO LETO NUDI NAŠ DOM V SAN JUSTU

letalsko potovanje v Evropo

po zelo ugodni ceni

Informacije v pisarni Našega doma od ponedeljka do sobote
 od 16. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure.

T. E. 651-4760

DR. JUAN JESUS
BLASNIK

špecialist za ortopedijo
 in travmatologijo

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed

Zahtevajte določitev ure na
 telefonu 49-5855.

Privatni telefon: 628-4188

Ordinira v torek in četrtek
 od 17 do 20

VAŽNO!

ZELO VAŽNO OBVESTILO!

Od 1. januarja 1975 naprej bodo uradne ure v pisarni

KREDITNE ZADRUGE „S. L. O. G. A.“ z o. z.

Bm. Mitre 97 — Ramos Mejía — 658 - 6574

OB PONEDELJKIH, SREDAH IN PETKIH od 15 do 19

VAŽNO! ZELO VAŽNO! POVEJTE TO ŠE DRUGIM!

Po težki bolezni nas je mirno, Bogu vdano zapustil zvesti član g.

Fras Leopold

Na pokopališču v San Justo čaka njegovo truplo večnega vstajenja. Molimo za pokoj njegove duše.

Ramos Mejía, 11. januarja 1975

Slomškov dom

RUTA 205 FTE. ESTACION
 TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230
 a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGÖYEN 8854/62
 TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

EZEIZA

C. SPEGAZZINI

SAN JUSTO

LOMAS DE
 ZAMORA

Opozarjamo, da imamo v Lomas de Zamora, v našem novem
 velikem lokalu, vedno na razpolago najfinerše pohištvo.

PUSTNI PLES

Discoteka
 Woodstock

1. februarja 1975

SDO-SFZ
 PRISTAVA - CASTELAR

JAVNI NOTAR
 FRANCISCO RAUL
 CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pta. baja, ofic. z

T. E. 35-8827

Ludvik Puš

Na dolgo pot

Drugi pa smo sodelovanje s partijo in komunisti — razen iz nacionalnih ozirov — odklanjali še iz drugih razlogov. Diktatura, vsaka diktatura, tudi proletarska, nima nič opraviti s svobodo. Za demokratično mislečega človeka, ki veruje v svobodno soočanje svobodoljubnega državljanca o vseh važnih javnih vprašanjih, ki misli, da je svoboda govora, pisane in tiskane besede in zborovanja osnovno jamstvo za znosno sožitje in človekovo uveljavljanje, je vsaka diktatura absurdna pa naj bo fašistična ali komunistična.

Glede kolektivizacije premoženja, t. i. zasebne imovine bi bilo morda mogoče vsaj iskati neko sredno, kompromisno rešitev, toda ne v primeru slovenske zasebne kmetije. Kolektivizacija kmetijstva ki so jo imeli komunisti na svojem programu, je bila popolnoma nesprijemljiva. Vedel sem dobro kam meri — uničiti samostojno, svobodno kmetijo kjer so komunisti čutili jedro odpora in najmočnejšo barikado pred popolnim podjarmljenjem celotnega naroda. Kakršno koli gledanje skozi prste v tem vprašanju bi pomenilo postaviti na glavo svoje prepričanje in dolgoletno delo.

Med najvažnejšimi postavkami partijskega programa je bojeviti ateizem. Pomeni sicer brezizgleden boj za realizacijo utopije o brezvernem rodu, ki bo zadovoljen z materialistično interpretacijo človeka in življenja, ki diametralno nasprotuje elementarni kom-

ponenti človeške narave, vendar so ga komunisti zavili v znanstveno odelo. To pa pri mladini užiga. V resnici boj zoper Boga ni ateističnega, marveč anti-teističnega značaja. Veren človek v družini ateistov lahko živi samo, če mu je zajamčena pravica svoje versko prepričanje svobodno braniti, ga širiti in po njem živeti, ne da bi pri tem zgubil vsestransko enakopravnost z drugimi. V komunistični družbi vsega tega ni.

Morili in pobijali so preden je bila v organiziranem odporu ena sama puška sprožena proti njim. Človeku se je tak način borbe za „svobodo“ v dno duše studil, in če bi bil imel še kake pomisleke, kje je njegovo mesto v tem usodnem bratormstvu, že do takrat prelita kri rodni bratov jih je morala izprati.

Naša borba zoper komunistični prevzem oblasti po končani vojni je bila izgubljena: Stalin je bil takrat velik gospod, in v Jalti je bila naša usoda zapečatená. Domobranci niso nikoli bili premagani v boju s partizani, pač pa za zeleno mizo v Jalti, kjer je Stalina delil svoje „ukaze“, na smrt bolni Roosevelt mu je kimal, Churchill pa itak ni imel odločilnega vpliva. Saj ni mogel prodreti s svojim genialnim načrtom vdora zapadnih armad z izkrcanjem v Istri skozi ljubljanska vrata v osrčje podonavja. Tam bi zaprl boljševiški vojski pot v Budimpešto in na Dunaj, slovensko zemljo pa bi imeli vo-

jaško zasedeno zaradi zvez z glavnino in oskrbovalnih potreb iz zaledja. O tem načrtu smo vedeli in hrepeneče pričakovali uresničitve, toda mogočni Stalin se je iz razumljivih razlogov uprl in Churchillovo zamisel uničil. Če bi jo ne bil, bi se bila slovenska pravda drugače iztekla, bega nesrečnih ljudi v tujino bi ne bilo in tudi moja bodočnost bi se odvijala drugače.

2. Na pot

Človek je že tako ustvarjen, da ne ljube in težke odločitve odrija, dokler le more. Kazalo je že dolgo, da ne bom mogel ostati v domovini, če in kadar bi bilo dokončno na tem, da prevzamemo oblast v Sloveniji komunisti. Vendar je še telo v meni daljno upanje, da se bo morda le tako obrnilo, da bodo Angleži ali Amerikanci uvideli umestnost in potrebo iz Trsta udariti nemški vojski na Balkanu v bok in ji z zasedbo ljubljanske kotline in prodorom dalje proti Celju in Mariboru presekati umik ter balkansko armado ujeti. Ali je bilo to upanje lahkoverno, naivno, brezpametno? Danes lahko o tem sodimo kakor hočemo, tedaj dobro vem, da nisem bil edini in ne osamljen, ki sem tako mislil in upal. Ljubljanska vrata so v vsej zgodovini veljala za strateško najboljšo vdorno pot v osrčje Evrope, zakaj torej ne bi sedaj? Varovanje jugoslovanske teritorialne nedotakljivosti? Jugoslavija je bila državno-pravno tedaj razbita in na terenu dejansko ni bilo legalne oblasti čez vso bivšo državo, dokler ni prišlo do kapitulacije begunske vlade, ki je s Šubašić-Titovim paktom komunistično oblast potrdila.

Toda kdo se v vojnem času briga za take pakte, če strateški vidiki zahtevajo začasno uporabo in zasedbo kakega ozemlja!

Da se to ni zgodilo, je spet prepričala Stalinova diplomacija, ki je takrat držala roko nad Titom in njegovimi oprodami.

Konec aprila in v prvih dneh maja 1945 je postalo vsakomur jasno, da zapadni zavezniki ne bodo stopili na jugoslovansko ozemlje marveč se bodo proti pričakovanju omejili na vdor v Avstrijo, upravljajoč strateško težko prehodne poti prek alpskih pasov. Tedaj je udarila tudi moja ura.

Odločil sem se, da se podam na pot sam, na težkem bronhitisu obolelo ženo pa pustim v Ljubljani v varstvu njene mame in usmiljenih sester na Vidovdanski cesti, kakor sva predhodno uredila s stolnim proštom dr. F. Kimovcem. Tudi jaz sem mislil — kakor je mislila večina beguncev, da se je treba umakniti le za nekaj tednov ali največ za par mesecev, nakar bo mogoč povratek. Med tem se bo prvi naval sovražstva in maščevanja polegel, razmere se bodo uredile, revolucije bo konec in z njo konec grozodejstev, zavladal bo človečanski čut prizanesljivosti zmagovalca nad premagancem, nastopilo bo ozračje pomirjenja. Tedaj se bo mogoče beguncem dokončno odločiti, ali se vrnejo, ali pa ostanejo še dalje na tujem, vendar lahko vzamejo družine k sebi. Taka je bila lahkoverna masovna psihoza tistih dni, do kraja naivna, pa se jo je malokdo ubranil. Do gotove mere sem ji zapadel tudi jaz, kljub temu, da sem poznal brezobzirno kruto metode

komunizma iz njegove zgodovine, in da sem bolj kot večina ljudi, ki so se valili proti Ljubelju, vedel za nepopisno krvočnost slovenskih komunistov. Pa človek vendarle nikoli popolnoma ne zgubi vere v dobroto sočloveka, četudi je komunist. Tudi jaz je nisem — in sem pozneje videl in okusil, kako kruto sem se tudi jaz varal nad svojimi slovenskimi sonarodnjaki.

Tisto prvo soboto v maju, sredi bujne zelenja in cvetenja, sem se odpravil, oprtal tesno natlačen nahrbtnik, kamor je žena skrbno založila najpotrebnejše stvari za prvo silo in pripravil kolo, da mi bo po cestah prihranjevalo korake in spešilo pot. Slovo je bilo grenko in bridko. Prišli so še tudi najboljši prijatelji, da bi se poslovili. Žena je vztrajala dolgo, da gre z menoj, pa smo jo s skupnim prizadevanjem od tega odvrgli. „Težko kot smrt je to slovo,“ sem iztisnil iz grla, ko sem pritisnil k sebi objokano ženo, objel njeno mamo, ki je bila tedaj pri nas in prijatelj, se sunkoma obrnil in jih zapustil. V veži sem pograbil pripravljeno kolo, ga zajahal in iz Vilharjeve ceste zavil na desno na tedanjo Tyrševo cesto, da bi prišel na nemško propustno postajo na Ježici tik pred črnuškim mostom. Povedali so mi ljudje, ki so takle reči dobro vedeli, da je čez „mejo“, ki sta jo okupatorja potegnili med rajhom in Italijo po sredi slovenskega ozemlja prehod na Ježici lažji in bolj enostaven kot na glavni cesti pred št. Vidom. Namenjen sem bil tisti dan doseči Kranj, tam po možnosti dobiti stik z znanimi ljudmi, zlasti Ivanom Brodarjem, prijateljem od Kmečke zveze, potem pa dalje ukrepati. (Dalje)